

Az uniós intézmények döntéshozatali folyamata ***Mi vezet az uniós jogszabályok meghatározásához?***

A témával kapcsolatos további információkért kérjük, tekintse meg: [Decision-making process](#)

Helyi felnőttképzési politika ***Eszköztár gyakorlati szakemberek és politikai*** ***döntéshozók számára***

Tartalomjegyzék

<i>Az uniós intézmények döntéshozatali folyamata</i>	Error! Bookmark not defined.
<i>Az uniós prioritások meghatározása</i>	Error! Bookmark not defined.
<i>Az Európai Unió politikaalkotási dimenziója</i>	Error! Bookmark not defined.
<i>Az Európai Unió költségvetése</i>	Error! Bookmark not defined.

Az uniós intézmények döntéshozatali folyamata

Amikor az uniós intézmények döntéshozatali folyamatáról beszélünk, először is meg kell értenünk, hogy mivel foglalkozik maga a döntés.

EU PRIORITÁSOK	JOGSZABÁLYOK	KÖLTSÉGVETÉS
<i>A stratégiai menetrend és a hivatalos politikai prioritások az EU-ban</i>	<i>A nemzeti jogszabályok alapjául szolgáló uniós jogszabályok</i>	<i>Európai szintű pénzügyi és gazdasági források az uniós országok fejlesztési céljainak fenntartásához.</i>

Az uniós prioritások meghatározása

Az uniós prioritások meghatározására minden új jogalkotási ciklus hivatalos megkezdése előtt kerül sor¹. A hivatalos politikai prioritásokat az összes uniós tagállam államfője (és kormányzója) határozza meg, akik hivatalosan az EU Tanácsát képviselik.

Ezek a prioritások határozzák meg azt a stratégiai menetrendet, amely az uniós intézmények által a következő hatéves időszak során az ugyanezen prioritások megvalósítása és támogatása érdekében tett intézkedéseket irányítja. A stratégiai menetrend elsősorban az EU Bizottság kulcsfontosságú politikai prioritásait alakítja ki és határozza meg, amelyek megvalósítását hivatottak biztosítani.

A stratégiai menetrend (politikai) végrehajtása olyan többoldalú folyamat, amelyben az EU társadalmainak társadalmi, technológiai és gazdasági fejlődésének legfontosabb pilléreit képviselő valamennyi fő uniós intézmény és nemzeti kormányzat részt vesz.

A Bizottság prioritásait, amelyek az uniós államfők képviselői által megvitatott stratégiai menetrendből származnak, ezután hivatalosan, bolygóformában bemutatják az Európai Parlamentnek, és az egyes biztosjelöltek számára világos és jól meghatározott feladatmeghatározásokba foglalják, majd a Parlament illetékes bizottsága jelenlétében megvitatják.

A biztosok által megvitatott politikai iránymutatások alapján a Bizottság elkészíti éves munkaprogramját, amely részletezi a következő naptári évben végrehajtandó, az uniós prioritások megvalósítását támogató intézkedéseket.

Az Európai Bizottság munkaprogramjának elfogadása nem zárulhat le mindaddig, amíg a Parlament és a Tanács nem nyilvánít véleményt a programról - beleértve az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) és a Régiók Bizottsága (RB) biztosainak további meghallgatását is.

A munkaprogram elfogadását követően a Parlament, a Tanács és a Bizottság közös nyilatkozatot tesz közzé az uniós prioritásokról, amelynek célja, hogy megszilárdítsa a közös politikai fókuszot, és ezáltal biztosítsa az egyes meghatározott prioritások fenntartását és megvalósítását. A jelenlegi időszakban a 2019-2024-es stratégiai menetrend négy kiemelt területre és hat politikai prioritásra összpontosít:

KIEMELT TERÜLETEK	POLITIKAI PRIORITÁSOK
<ol style="list-style-type: none"> <i>A polgárok és a szabadságjogok védelme</i> <i>Erős és élénk gazdasági bázis kialakítása</i> <i>Egy klímasemleges, zöld, igazságos és szociális Európa építése</i> <i>Az európai érdekek és értékek előmozdítása a globális szinten</i> 	<ol style="list-style-type: none"> <i>Európai zöld alku</i> <i>A digitális korszaknak megfelelő Európa</i> <i>Olyan gazdaság, amely az emberekért dolgozik</i> <i>Egy erősebb Európa a világban</i> <i>Európai életmódunk népszerűsítése</i> <i>Az európai demokrácia új lendülete</i>

¹ Az uniós biztosok és az európai parlamenti képviselők (képviselek) öt éves hivatali ideje

Az Európai Unió politikaalkotási dimenziója

A szokásos döntéshozatali folyamatot a szokásos jogalkotási eljárás határozza meg, és mindhárom kulcsfontosságú döntéshozó szerv bevonásával zajlik: Az EU Parlament, amely az uniós polgárok érdekeit képviseli; az EU Tanács, amely a nemzeti kormányok érdekeit képviseli; az EU Bizottság, amely az EU általános érdekeit képviseli. Az (új) uniós szakpolitikák tervezése és kidolgozása elvben azon újonnan felmerülő kontextuális tényezők (pl. társadalmi-gazdasági dinamika) azonosítása és értékelése alapján történik, amelyek miatt új szakpolitikák kidolgozására lehet szükség. Az alábbiakban az olvasók részletes áttekintést találnak azokról a különböző uniós jogszabályokról, amelyekben az új javaslat szakpolitikaként szerepel.

IRÁNYELV: olyan jogalkotási határozat, amely minden tagállamot kötelez egy, az irányelvben meghatározott cél megvalósítására és elérésére. A tagállamok bizonyos fokú rugalmasságot tartanak fenn a nemzeti tervek és stratégiák meghatározásában az irányelvnek való megfelelés érdekében.

RENDELKEZÉS: olyan jogalkotási határozat, amelyet valamennyi tagállamnak azonos módon kell alkalmaznia

DÖNTÉS: kizárólag meghatározott (a határozatban részletezett) tárgykörökre vonatkozó jogalkotási határozat.

AJÁNLÁSOK: nem kötelező iránymutatások és inputok meghatározott területekre és témákra vonatkozóan, amelyeket a tagállamok más tagállamok számára is biztosítanak

VÉLEMÉNY: a három intézmény - a Régiók Bizottsága, az Európai és Szociális Bizottság - valamelyikének nem kötelező jellegű felhívása.

Az új szakpolitikai ciklusok fő mozgatórugóit jellemzően a társadalmak és a gazdaság minden területét érintő radikális és bomlasztó jelenségek jelentik (társadalmi egyenlőtlenségek, pl. migráció, nemek közötti egyenlőtlenségek; informatikai fejlődés, pl. mesterséges intelligencia, gépi tanulás), amelyek olyannyira megkérdőjelezik a megszilárdult szakpolitikai modellek megbízhatóságát. Az ilyen nyomon követési tevékenység az Európai Bizottság felelőssége, mivel az Európai Bizottság a felelős azért, hogy meghatározza, hol, milyen kihívásokkal és lehetőségekkel kapcsolatban van szükség időszerű megbeszélésekre.

A fentiek alapján az EU Bizottsága egy olyan szakpolitikai javaslatot készít, amely részletesen bemutatja az alapvető szükségletet (vagy kiaknázatlan lehetőséget) és a hatékony és eredményes megoldásokat. A javaslat a civil társadalom, az érdekelt felek és az adott területen szilárd és megbízható szakértelemmel rendelkező szakemberek képviselőinek sokféle közreműködőjétől származik. A javaslatot megerősíti egy hatásvizsgálat, amely számszerűsíti és minősíti az azonosított problémákat, azok gazdasági, társadalmi és környezeti hatásait, valamint a lehetséges beavatkozási irányokat². Ezt követően az Európai Bizottság benyújtja a javaslatot az Európai Parlamentnek és az Európa Tanácsnak. Mindkét intézmény a javaslatot a kérdésben illetékes tagjain keresztül értékeli.³

EU Parlament	Az Európai Parlament képviselőiből álló munkacsoport (azaz bizottság) értékeli és értékeli a javaslatot, amely a Tanács képviselőivel folytatott kétoldali vitáért is felelős. Az európai parlamenti képviselők bizottsága elkészíti az első jelentést, amelyben részletesen ismerteti a Tanács által végzett értékelési folyamat szempontjából fontos ajánlásokat és visszajelzéseket. A többi európai parlamenti képviselőt nem zárják ki a vitából, mivel a jelentést a Parlament nyilvánosan megvitatja az általános közös álláspont megszilárdítása érdekében.
EU Tanács	A javaslatot egy munkacsoport vizsgálja meg és nyújtja be a nemzeti minisztériumok hivatalos képviselőinek ⁴ . A parlamenti vitával párhuzamosan a Tanács általános álláspontot alakít ki az EU Bizottság javaslatával kapcsolatban.

Ezután következik a vitafázis, amelyben a Tanács és a Parlament megvitatja a javaslattal kapcsolatos álláspontját. Bármely új javasolt felülvizsgálat esetén a Parlament további olvasatokkal folytatja a tárgyalást, amíg nem születik végleges megállapodás. Az előrehaladás viszonylag időigényes lehet, még inkább, ha háromoldalú találkozókat terveznek a három fő intézmény képviselői között. A háromoldalú megbeszélések célja, hogy valamennyi fél részéről közös megegyezést érjenek el.

Innen a javaslat egy egyeztető munkacsoporthoz kerül, amely véglegesíti a fent említett végleges szöveget.⁵ A javaslat akkor válik politikává, ha mindkét intézmény elfogadja a munkacsoport által kidolgozott végleges szöveget, miután mindkét intézmény elnöke és főtitkára aláírta azt.

² Bár a hatásvizsgálat általános szabály, de nem kötelező, ha például a javaslat egy meglévő szakpolitikából származik.

³ Az így meghatározott "első olvasat"

⁴ A nemzeti minisztériumok bevonásának mértéke valóban egy olyan kérdés, hogy a javaslatnak milyen aránytalan hatásai lehetnek a tagállamokra nézve.

⁵ A politika teljes szövege a nyilvánosság számára elérhető az Európai Unió Hivatalos Lapjában (internetes portál: [EUR-Lex](http://eur-lex.europa.eu)).

Az Európai Unió költségvetése

Az uniós költségvetésre úgy kell tekintenünk, mint olyan pénzügyi és gazdasági források összességére, amely lehetővé teszi az uniós országok számára, hogy többet érjenek el, mint amire egyedül képesek lennének. A nemzeti gazdaságok és az EU szintjén jelentkező konkrét előnyök a következők:

- Közpénzek megtakarítása, mivel az EU a nagy infrastrukturális / kutatási / stb. projektek (társ)finanszírozójaként lép fel
- Méretgazdaságosság és hatásterjedelem
- Multiplikátorhatás, nemzetközivé válás és a bevált gyakorlatok transznacionális megismételhetősége
- A párhuzamos erőfeszítések megelőzése

Az EU költségvetése nem alternatívája a nemzeti költségvetéseknek, hanem inkább kiegészítő forrás, amely az uniós társadalmak versenyképességének, gazdasági fejlődésének és innovációjának fellendítéséhez ad elemeket. E források rendelkezésre állásának előnyeit jellemzően a következő területek élvezik:

1. Az EU vidéki régióinak fejlesztése
2. Környezeti fenntarthatóság és a természeti erőforrások védelme
3. Oktatás, képzés és kutatás
4. Nemzetközi együttműködés (az EU határain belül és kívül)
5. Emberi jogok
6. Védelem

HOSSZÚ TÁVÚ KÖLTSÉGVETÉS

A többéves pénzügyi keretként is ismert hosszú távú költségvetés hétéves időszakra vonatkozik, és meghatározza az uniós kiadások felső határát fejezetenként (kiadási kategóriánként, pl. kutatás és innováció). A többéves pénzügyi keret kulcsfontosságú a stratégiai menetrend és általában az uniós prioritások "operacionalizálásának" és konkrét megvalósításának fenntartásához.

A költségvetés bemutatása

Mondani sem kell, hogy a tárgyalási folyamat elindítása módja az érintett időszak.

A hosszú távú költségvetésre vonatkozó javaslat a Bizottság hivatalos felelősségi körébe tartozik, és a következőket tartalmazza:

- PPA, az uniós kiadások felső határának megállapítása
- Az EU bevételi forrásai, azaz a saját forrásokról szóló határozat
- Az összes finanszírozási programra vonatkozó jogszabályok

A tárgyalási folyamat

Háromoldalú tárgyalásokra kerül sor a Bizottság, a Tanács és a Parlament között.

Végleges elfogadás

A hosszú távú költségvetés elfogadása különleges jogalkotási eljárás keretében történik. A többéves pénzügyi keretet csak akkor fogadják el véglegesen, ha:

- A Tanács egyhangúlag egyetértett abban, hogy
- A Parlament hozzájárul az eljárás lezárásához

Hasonló utat terveznek a saját forrásokról szóló határozatról szóló megállapodás esetében is, amely ezen túlmenően minden uniós ország hivatalos jóváhagyását is előírányozza.

ÉVES KÖLTSÉGVETÉS

A Bizottság, a Parlament és a Tanács a többéves pénzügyi keret időszakában minden évben tárgyal az éves költségvetés lefoglalásáról és elosztásáról.

Az éves költségvetést kezelhetik: a Bizottság és a nemzeti kormányzók, csak a Bizottság, más intézmények az EU-n belül vagy kívül. Ez főként a finanszírozás jellegétől függ.

A költségvetés bemutatása

Az éves költségvetést a Parlament és a Tanács egy évvel a végrehajtás előtt hagyja jóvá.

Költségvetési eljárás

Júliusra a Bizottság megkapja az uniós intézményektől a becsléseket.

A Bizottság **szepemberre** benyújtja a Tanácsnak és a Parlamentnek az éves költségvetés első tervezetét - figyelembe véve a többéves pénzügyi keretet és a következő évre vonatkozó költségvetési iránymutatásokat.

Októberig a Tanács kifejti álláspontját a Bizottság javaslatával kapcsolatban, majd 42 nap múlva a Parlament.

Különleges körülményekről akkor van szó, ha a Tanács és a Parlament nem ért egyet a Bizottság javaslatával kapcsolatban. Ebben az esetben a két jogalkotó szerv által képviselt különbizottság próbál közös álláspontot (azaz közös szöveget) kialakítani, amelyről a Parlament és a Tanács külön-külön szavaz.

- Ha a közös szöveget mindkét szerv jóváhagyja, a költségvetést a Parlament elfogadja.
- Ha a Tanács elutasítja a közös szöveget, a Parlament elfogadhatja a költségvetést, de csak meghatározott többséggel.
- Ha a Tanács és a Parlament egyaránt elutasítja a közös szöveget, a Bizottságnak új tervezetet kell kidolgoznia.

Különleges körülmények között a költségvetés a végrehajtás éve alatt (azaz előre nem látható és sürgős/kritikus események esetén) a Bizottság javaslata alapján módosítható. A módosítás jóváhagyása a fent említett költségvetési eljárás szerint történik.